

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Linguaxe. Discurso e Comunicación		Código	613G03034
Titulación				
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Alvarez Caccamo, Celso Maria	Correo electrónico	celso.alvarez.caccamo@udc.es	
Profesorado	Alvarez Caccamo, Celso Maria	Correo electrónico	celso.alvarez.caccamo@udc.es	
Web	https://moodle.udc.es/course/view.php?id=28964			
Descrición xeral	Introdución ao estudo da comunicación humana por meio das linguas nos seus aspectos cognitivo, pragmático e discursivo, e como práctica interaccional e social. [O professor dita as aulas em galego. A maior parte das leituras obrigatórias são em espanhol; algumas são traduções de originais em inglês. O estudantado pode utilizar qualquer das línguas oficiais (galego e espanhol) em qualquer das suas modalidades orais ou escritas].			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Comprender a comunicación a meio da linguaxe como capacidade e práctica humana e social, tanto no común como na sua diversidade.	A1 A11	B8	C6
Familiarizarse coas principais nocións sobre fenómenos da comunicación e do discurso.	A1 A3	B1 B5 B8 B9	
Familiarizarse cos métodos e técnicas de recollida, descrición e interpretación de dados da comunicación e do discurso.	A2 A14 A15	B1 B2 B3 B4 B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de dados e ferramentas de busca de materiais sobre o discurso oral.		B1 B6	

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución. A capacidade humana da linguaxe e a comunicación.	Algunhas propiedades da linguaxe. Retroalimentación, reflexividade, prevaricación, deslocamento... Os canais da comunicación humana: a multimodalidade.
Comunicación, información e significación.	Modelos da comunicación. Intención, interpretación e contexto. O deseño deíctico das linguas naturais. A deixis e os seus tipos. A contextualización. Indicios de contextualización.

A interacción.	Conversa, texto, discurso. A interacción como práctica social. As metas comunicativas. Normas, regras e expectativas. A competencia comunicativa. O repertorio comunicativo. A estrutura da conversa cotiá.
A distancia social.	Participantes e papeis comunicativos. As identidades sociais. A imaxe e as formas da cortesía verbal.
Dicir e querer dicir.	Significado literal e significados indirectos. Oración e proposición. A cooperación conversacional e as implicaturas. A inferencia. A relevancia. Recursos estilísticos.
Facer cousas con palabras.	Os actos de fala. Tipos de actos ilocucionarios. Os actos de fala indirectos. A convencionalización da indirección.
Xéneros e tipos de discurso.	A caracterización dos xéneros. Formalidade e informalidade. Discurso espontáneo e planificado. Aplicacións do estudo da comunicación.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A1 A2 A3 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C6	14	34	48
Lecturas	A1 A3 B1	0	25	25
Proba mixta	A1 A3 B1 C6	2.5	20	22.5
Sesión maxistral	A1 A3 B3 C6	15	0	15
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Por "obradoiro" enténdese a sesión interactiva fundamentalmente participativa. Pode incluír discusión aberta ou dirixida das lecturas, traballo en grupo, debate e posta en común, resolución de problemas ou preguntas, pesquisa de material, etc. Pode incluír diversas actividades e tarefas avaliables, algunha(s) das cais poden requirir a guía do profesor. Estas actividades realizaránse fundamentalmente fora das horas presenciais, mais non se exclúe que se poda dedicar tempo das sesións interactivas para traballar nelas, individual ou colectivamente.
Lecturas	Lectura e estudo obrigatorio de materiais específicos (artigos ou capítulos de libros) disponibilizado polo profesor. As lecturas deberán facerse, como será indicado, antes da sesión na cal se tratarán os seus contidos. Os contidos das lecturas entrarán nas sesións expositivas e, sobre todo, nas interactivas, onde o estudantado deberá de mostrar o traballo feito sobre elas e buscar aclaración dos aspectos dúbidosos ou non comprendidos. Na base dalgunha das leituras deberá realizarse un informe detallado avaliable, segundo un formato indicado polo profesor (guión, resumo, puntos destacábeis, etc.).
Proba mixta	Proba teórico-práctica sobre todo o material do curso, incluíndo lecturas, sesións expositivas e interactivas, materiais audiovisuais utilizados, debates xerais, posíbeis presentacións, etc.
Sesión maxistral	Por "sesión maxistral" enténdese a sesión de exposición polo profesor dos principais contidos de cada tema ou apartado. As sesións expositivas non deben ser vistas como substitución do traballo autónomo de lectura e aprendizaxe que debe facer o estudantado. As sesións de exposición inclúen amplo espazo para a formulación de preguntas ou cuestións específicas polo estudantado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Obradoiro Lecturas	A atención individualizada inclúe a consulta personalizada sobre calquer aspecto ou contido da materia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A1 A3 B3 C6	Reférese ao cómputo da asistencia obrigatoria ás sesións xerais de exposición.	10
Proba mixta	A1 A3 B1 C6	Reférese á nota obtida na proba final obrigatoria.	40
Obradoiro	A1 A2 A3 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C6	Reférese á realización das tarefas descritas na metodoloxía correspondente (Obradoiro). Inclúe o cómputo da asistencia obrigatoria ás sesións interactivas en que se poñen en común estas tarefas, e da participación activa nelas.	30
Lecturas	A1 A3 B1	Reférese ao seguimento das lecturas obrigatorias, a meio de preguntas, exercicios ou tarefas que serán tamén comentadas nas aulas interactivas. Poderá incluír a elaboración dun informe detallado dunha lectura asignada.	20

Observacións avaliación

- 1) A asistencia ás sesións presenciais de calquer tipo é obrigatoria e avaliábel.
- 2) A participación activa compútase dentro do apartado do Obradoiro.
- 3) Haberá dúas oportunidades de avaliación. Na primeira oportunidade, as actividades entregadas fora de prazo poderán non ser aceptadas (isto é, avaliábeis con 0), e entrarán, no seu caso, no cómputo da segunda oportunidade.
- 4) Para o cálculo da nota final (e portanto para o curso poder ser completado e superado), a/o estudante deberá obter polo menos unha nota de 4 na Proba final.
- 5) Para ter superada a materia (en primeira ou segunda oportunidade) deberá obterse unha nota de 5 globalmente (unha vez cumprido o requerimento do 4 na Proba). Caso de non obter o mínimo de 4 na Proba, mais a media aritmética superar o 5, nas Actas consignará-se 4,9, Suspenso. Isto non significa que a materia está "case aprobada", mais é só indicativo da necesidade de recuperar o exame e/ou as actividades que se indicaren.
- 6) Na segunda oportunidade, no período establecido pola UDC, poderá recuperarse o exame (non efectuado, ou suspenso) e/ou o capítulo das actividades (apartado Obradoiro, e/ou actividades referidas a Lecturas). O profesorado indicará no seu momento as actividades substitutivas de recuperación que deberán ser realizadas.
- 7) Dado o carácter mixto e comprensivo da avaliación (asistencia, actividades e proba final), consideraráse "Non presentado": a) non asistir á proba final en nengunha das oportunidades; e, simultaneamente, b) non ter entregado actividades por polo menos a metade da percentaxe asignada ao apartado de actividades (Obradoiro e Lecturas). En sentido contrario, a entrega de actividades avaliábeis cuxo peso supere a metade da percentaxe do apartado (por exemplo, 2 actividades sobre 3) determinará automaticamente a asignación dunha nota final, a pesar da inasistencia á(s) proba(s).
- 8) O alumnado matriculado a tempo parcial e con dispensa académica oficial (DAO) deberá porse en contacto co profesor durante as dúas primeiras semanas do curso. A distribución porcentual dos apartados excluindo a asistencia será axustada da seguinte maneira: Obradoiro, 33,33%; Lecturas, 22,22%; Proba mixta, 44,44%.
- 9) Na convocatoria adiantada de decembro a Proba mixta terá un valor de 100%.
- 10) A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada coa saúde mental). De ser o caso, deberán contactar cos servizos dispoñíbeis na UDC nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuadrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/es/cufie/ADI/>). Poderán recibir orientación tamén da Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoloxia@udc.gal).
- 11) As condutas irregulares e ilexítimas na realización das actividades, tarefas ou probas (suplantación da identidade, plaxio, copia, falsificación ou compra de traballos, utilización de respostas ou solucións doutros anos, utilización de recursos informáticos ou doutro tipo non autorizados, recepción de axuda externa, etc.), acarretan automaticamente a cualificación de Suspenso (0) nessa tarefa ou exame, e, dependendo da súa gravidade, poden acarretar Suspenso (0) na oportunidade correspondente. Lémbrese a este respecto que o Regulamento disciplinar do estudantado da UDC recolle que a fraude académica é unha falta grave ou moi grave, e establece as sancións para estes casos, incluíndo a expulsión temporaria da Universidade; véxanse, entre outros, os artigos 10.3.f e 11.4.b (https://sede.udc.gal/services/electronic_board/EXP2023/007335).
- 12) O material distribuído polo profesorado nas aulas ou polo Campus Virtual ou outras plataformas é de uso exclusivo para a materia. Non se permite de maneira nengunha o seu uso ou distribución para outros propósitos, por medios virtuais, nin para persoas alleas ao curso. A vulneración destas restricións está recollida como falta no Regulamento disciplinar do estudantado da UDC.
- 13) Non se permite a gravación por ningún medio das sesións de aulas, fora das realizadas polo profesorado para posíbeis fins de ensino virtual, e as realizadas para estudantes con adaptación. A gravación e utilización non autorizadas son recollidas como faltas graves no Regulamento disciplinar do estudantado da UDC.
- 14) Procurarase que as aulas sexan sensíbeis á detección de prexuízos e actitudes clasistas, sexistas, racistas e etnocentristas. Procurarase que estas cuestións sexan debatidas criticamente para fomentar valores de respecto, igualdade e equidade.

Bibliografía básica	- Austin, John (1971). <i>Cómo hacer cosas con palabras. Palabras y acciones</i>. Buenos Aires: Paidós - Brown, Gillian, e Yule, George (1993). <i>Análisis del discurso</i>. Madrid: Visor - Brown, Roger, e Gilman, Albert (1995 [1960]). <i>“Els tractaments a Europa”</i>. Em Amadeu Viana, ed. <i>Aspectes del pensament sociolingüístic europeu</i>, pp. 351-363. Barcelona: Barcanova - Brown, Roger, e Gilman, Albert (1960). <i>“The pronouns of power and solidarity”</i>. Em: T. Sebeok, ed. <i>Style in language</i>, pp. 253-276. Cambridge, Mass.: MIT Press - Calsamiglia Blancafort, Helena, e Tusón Valls, Amparo (1999). <i>Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso</i>. Barcelona: Ariel - Cialdini, Robert B. (2001). <i>“Psicología de la persuasión”</i>. <i>Investigación y Ciencia</i> 295, pp. 66-71. - Dessalles, Jean-Louis (2001). <i>“El origen político del lenguaje”</i>. <i>Mundo Científico</i> 224, pp. 35-39. - Escandell Vidal, Mª Victoria (2006 [1996]). <i>Introducción a la Pragmática</i>. Barcelona: Ariel. 2^a ed. - Escandell Vidal, Mª Victoria (2005). <i>La comunicación</i>. Madrid: Gredos - Hockett, Charles F. (1971 [1958]). <i>“Las propiedades generales del lenguaje”</i>. Em: <i>Curso de lingüística moderna</i>, pp. 551-566. Buenos Aires: Editorial Universitaria de Buenos Aires - Koch, Ingedore G. Villaça (1997). <i>A inter-ação pela linguagem</i>. São Paulo: Editora Contexto - Levinson, Stephen (1989). <i>Pragmática</i>. Madrid: Teide - Mey, Jacob (2001). <i>Pragmatics: An introduction</i>. Oxford: Blackwell. 2^a ed. - Moreno Cabrera, Juan Carlos (1987). <i>“La deixis”</i>. Em: <i>Fundamentos de sintaxis general</i>, pp. 65-77. Madrid: Síntesis - Ochs, Elinor (1998 [1979]). <i>“La universalidad de los postulados conversacionales”</i>. Em: M. T. Julio e R. Muñoz, eds. <i>Textos clásicos de Pragmática</i>, pp. 125-144. Madrid: Arco Libros - Reyes, Graciela (2002). <i>El abecé de la pragmática</i>. Madrid: Arco Libros - Reyes, Graciela (1990). <i>La Pragmática lingüística: El estudio del uso del lenguaje</i>. Barcelona: Montesinos - Stubbs, Michael (1983). <i>Análisis del discurso</i>. Madrid: Alianza - Tusón Valls, Amparo (1997). <i>Análisis de la conversación</i>. Barcelona: Ariel - Verschueren, Jeff (2002). <i>Para entender la Pragmática</i>. Madrid: Gredos Durante o curso irá indicándose a listaxe de lecturas obrigatorias, extraídas destes manuais e/ou outras fontes.
Bibliografía complementaria	- Goffman, Erving (1967). <i>“On face-work”</i>. Em: <i>Interaction ritual: Essays on face-to-face behavior</i>, pp. 5-45. New York: Anchor Books - Grice, H. P. (1991). <i>“Lógica y conversación”</i>. Em: L. M. Valdés Villanueva, ed. <i>La búsqueda del significado</i>, pp. 511-530. Madrid: Tecnos - Gumperz, John J. (1982). <i>Discourse Strategies</i>. Cambridge: Cambridge University Press - Günthner, Susanne, e Knoblauch, Hubert (1995). <i>“Culturally patterned speaking practices: The analysis of communicative genres”</i>. <i>Pragmatics</i> 5(1), pp. 1-32. - Hurford, James, e Heasley, Brendan (1983). <i>“Oraciones, enunciados y proposiciones”</i>. Em: <i>Curso de Semántica</i>, pp. 26-34. Madrid: Visor - Tannen, Deborah (1982). <i>“The oral/literate continuum in discourse”</i>. Em: Deborah Tannen, ed. <i>Spoken and written language: Exploring orality and literacy</i>, pp. 1-16. Norwood, NJ: Ablex

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística Xeral/613G03004

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua Galega e Usos/613G03045

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías